

สภาพและปัญหาการจัดประสบการณ์และการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการของครูปฐมวัย

STATE AND PROBLEMS OF TWELVE CORE VALUE EXPERIENCES AND ASSESSMENT
OF PRESCHOOL TEACHERS

ศศิธร จันทมฤก และพนิดา ชาทยาภา
Sasithorn Chanthamaruk and Panida Chathayapa

หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการจัดประสบการณ์และการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการของครูปฐมวัย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูประจำชั้นระดับปฐมวัย ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนเอกชน โรงเรียนสังกัดมหาวิทยาลัยและผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวน 839 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถามปลายเปิด ได้ตรวจสอบเพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์การวิจัย โดยผู้เชี่ยวชาญให้ปรับปรุงภาษาที่ใช้ในข้อคำถามให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น จากนั้นนำไปทดลองใช้และหาค่าความเชื่อมั่นด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ 0.95 วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามปลายเปิดด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1) ด้านสภาพและปัญหาการจัดประสบการณ์เกี่ยวกับค่านิยม 12 ประการให้แก่เด็กปฐมวัย ครูประจำชั้นส่วนใหญ่ไม่ได้จัดประสบการณ์การเรียนรู้เกี่ยวกับค่านิยมหลัก 12 ประการให้แก่เด็กเป็นการเฉพาะ ไม่มีการจัดหน่วยการเรียนรู้ในหัวเรื่องค่านิยมหลัก 12 ประการ แต่ครูจะบูรณาการค่านิยมหลัก 12 ประการเข้าไปในกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันของเด็ก

2) ด้านสภาพและปัญหาการประเมินค่านิยม 12 ประการในเด็กปฐมวัย ครูประจำชั้นส่วนใหญ่ประเมินโดยใช้วิธีการสังเกตภาพรวมด้านความประพฤติของเด็ก ครูไม่เข้าใจและไม่สามารถสร้างกฎเกณฑ์การให้คะแนนแบบบูรณาการที่ชัดเจน ในการประเมินค่านิยม 12 ประการได้

ABSTRACT

The purpose of this research was to study state and problems of twelve core value experience and assessment of preschool teachers. The samples used in this study were 839 preschool teachers. The research tool was open ended questionnaire. Then verify the research tool by using an Index of Item-Objective Congruence and try out to find the confidence with the alpha coefficient of Cronbach. The reliability of the questionnaire was 0.95. Data were analyzed by content analysis.

The research finding were as follows:

1) Regarding state and problems of twelve core value experience for preschool children. The most of preschool teachers did not teach about the experiences of twelve core value in particular. Not learning units on the subject, but integrate the core value experience into the activities of daily living.

2) Regarding state and problems of twelve core value assessment for preschool childhood. The most of preschool teachers assessed the twelve core value by observing children's behavior in their daily life and did not understanding and can not created a clearly rubric scoring for assess children's twelve core value.

คำสำคัญ

การจัดประสบการณ์ การประเมิน ค่านิยมหลัก 12 ประการ ครูปฐมวัย

Keywords

Experiences, Assessment, Twelve Core Value, Preschool Teachers

ความสำคัญของปัญหา

จากคำแถลงนโยบายของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (สนช.) ในวันศุกร์ที่ 12 กันยายน 2557 เกี่ยวกับนโยบายรัฐบาล 11 ด้าน และการประกาศค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการอันเป็นเป้าหมายในการพัฒนาคนไทย ซึ่งประกอบด้วย 1) มีความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ 2) ซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน มีอุดมการณ์ในสิ่งที่ดีงามเพื่อส่วนรวม 3) กตัญญูต่อพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูบาอาจารย์ 4) ใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียนทั้งทางตรงและทางอ้อม 5) รักษาวัฒนธรรมประเพณีไทยอันงดงาม 6) มีศีลธรรม รักษาความสัตย์ หวังดีต่อผู้อื่น เผื่อแผ่และแบ่งปัน 7) เข้าใจเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขที่ถูกต้อง 8) มีระเบียบวินัย เคารพกฎหมาย ผู้น้อยรู้จักเคารพผู้ใหญ่ 9) มีสติรู้ตัว รู้คิด รู้ทำ รู้ปฏิบัติตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว 10) รู้จักดำรงตนอยู่โดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รู้จักอดออมไว้ใช้เมื่อยามจำเป็น มีไว้พอกินพอใช้ ถ้าเหลือก็แจกจ่ายจำหน่าย และพร้อมที่จะขยายกิจการเมื่อมีความพร้อม เมื่อมีภูมิคุ้มกันที่ดี 11) มีความเข้มแข็งทั้งทางร่างกายและจิตใจ ไม่ยอมแพ้ต่ออำนาจใต้อำนาจหรือกิเลส

มีความละเอียดถี่ถ้วนต่อบาปตามหลักของศาสนาและ 12) คำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวมและของชาติมากกว่าผลประโยชน์ของตนเอง (สำนักโฆษกทำเนียบรัฐบาล, 2557) ซึ่งค่านิยมหลัก 12 ประการนี้คนไทยควรได้รับการปลูกฝังตั้งแต่ระดับปฐมวัยซึ่งเป็นวัยสำคัญสำหรับการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ทั้งนี้การปลูกฝังค่านิยมดังกล่าวนอกจากผ่านการอบรมสั่งสอนและการเป็นแบบอย่างที่ดีจากครอบครัวแล้วครูยังเป็นบุคคลสำคัญในการปลูกฝังค่านิยมสำคัญและครูเป็นรากฐานสำคัญที่สุดต่อการพัฒนาสังคมและการศึกษาของชาติ สอดคล้องกับ สุรศักดิ์ ปาเฮ (2552) ที่กล่าวว่า ครูเป็นบุคคลสำคัญในกระบวนการปฏิรูปการศึกษา เพราะว่าครูเป็นกลุ่มบุคคลด้านหน้าและเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน นอกจากนี้ครูจะมีหน้าที่ในการอบรมสั่งสอนเพื่อปลูกฝัง ค่านิยมที่ครูจำเป็นต้องทำแล้วครูยังจำเป็นต้องดำเนินการประเมินผลผู้เรียนอย่างต่อเนื่องตลอดเวลาเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน สิ่งที่จะประเมินควรเป็นทักษะพื้นฐานรวมทั้งกระบวนการคิดเพื่อแก้ปัญหา และการประยุกต์ความรู้ไปใช้ในสถานการณ์จริงหรือคล้ายจริง ดังนั้นวิธีการหรือเครื่องมือที่นำมาใช้ในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ควรมีวิธีการที่หลากหลายและเน้นการวัดประเมินตามสภาพจริงเพื่อสามารถวัดความความก้าวหน้าและผลผลิตที่สลับซับซ้อนที่เกิดขึ้นกับนักเรียนในหลาย ๆ ด้านได้

การประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนควรมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องและไม่ควรใช้รูปแบบการวัดและประเมินผลแบบดั้งเดิม เนื่องจากไม่สามารถวัดพัฒนาการของเด็กปฐมวัยได้ครบทุกด้าน ซึ่งกรมวิชาการ (2544) ได้สรุปไว้ว่า การวัดและประเมินตามสภาพจริงเป็นการประเมินแบบบูรณาการ เป็นการวัดพฤติกรรมการเรียนรู้ทางด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย เพราะเป็นการประเมินที่ให้นักเรียนลงมือปฏิบัติจริงในสถานการณ์ที่เป็นจริงหรือคล้ายจริง เน้นการพัฒนาและประเมินตนเอง ทั้งความรู้ ความคิด ความรู้สึก สะท้อนออกมาว่าตนได้อะไร รู้สิ่งใด รู้สึกอย่างไร ดังนั้นวิธีการประเมินจะไม่วัดและประเมินจากแบบทดสอบเพียงฉบับเดียวเท่านั้น ซึ่งหากการประเมินผลการเรียนรู้มีวิธีการประเมินที่หลากหลาย สอดคล้องต่อวัตถุประสงค์ เนื้อหา วิธีการสอน และผู้เรียน จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยเป็นอย่างดี กล่าวคือ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่สร้างขึ้นตามขั้นตอนของรูปแบบการประเมินตามสภาพจริง สามารถพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดการคิดอย่างมีวิจารณญาณ คิดหาวิธีแก้ไขปัญหาที่พบด้วยตนเองได้ สามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการพัฒนาตนเองและส่งเสริมให้เจตคติของผู้เรียนอยู่ในระดับดี นอกจากนี้ยังส่งผลให้เครื่องมือวัดและประเมินผลมีค่าความเที่ยงตรง อำนาจจำแนก ความยากง่าย ความเชื่อมั่นอยู่ในเกณฑ์ที่ดี (อุบลหอมชู, 2554) และที่สำคัญการประเมินผลจากสภาพจริงจะมีความต่อเนื่องในการให้ข้อมูลในเชิงคุณภาพที่เป็นประโยชน์ต่อครูผู้สอนได้ใช้เป็นแนวทางการจัดกิจกรรมการสอนให้เหมาะกับเด็กเป็นรายบุคคลได้ ทั้งนี้การประเมินผลจากสภาพจริงต้องอาศัยกฎเกณฑ์การให้คะแนน (Scoring Rubrics) เป็นเครื่องมือประกอบการตัดสินผลการเรียนของผู้เรียน ผู้สอนจะสามารถประเมินผลงานผู้เรียนได้อย่างแม่นยำ ไม่ลำเอียงและสะท้อนให้เห็นการให้คะแนนอย่างโปร่งใส ชัดเจน และยังให้ข้อมูลสะท้อนกลับแก่ผู้เรียนในการพัฒนาหรือปรับปรุงจุดเด่นจุดด้อยของตนเอง ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการส่งเสริมการเรียนรู้ไปสู่การบรรลุจุดประสงค์หรือสมรรถภาพที่สำคัญของมาตรฐานการศึกษาได้ (กรมวิชาการ, 2539; บุญเชิด ภิญญอนันตพงษ์, 2544; สมศักดิ์ ภูวิภาดาวรรณ, 2544; อัญญารัตน์ เจริญพัฒนา, 2546 และกระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

จากความสำคัญของการปลูกฝังค่านิยมหลัก 12 ประการให้แก่ผู้เรียนตั้งแต่ระดับปฐมวัย และความสำคัญของการประเมินผลตามสภาพจริงจึงมีความจำเป็นที่จะต้องทำการศึกษาสภาพและปัญหาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เกี่ยวกับค่านิยมหลัก 12 ประการให้แก่เด็กปฐมวัยและวิธีการประเมินที่ครูใช้ในการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการของเด็กปฐมวัยเพื่อนำผลการศึกษาที่ได้มาใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาแนวทางการจัดประสบการณ์และการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการสำหรับเด็กปฐมวัยในลำดับต่อไป

โจทย์วิจัย/ปัญหาวิจัย

1. สภาพและปัญหาด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เกี่ยวกับค่านิยม 12 ประการของครูระดับปฐมวัยเป็นเช่นใด
2. สภาพและปัญหาด้านการประเมินค่านิยม 12 ประการในเด็กปฐมวัยของครูระดับปฐมวัยเป็นเช่นใด

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ค่านิยมหลัก 12 ประการของครูระดับปฐมวัย
2. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาด้านการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการของครูระดับปฐมวัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การสำรวจสภาพและปัญหาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการระดับปฐมวัย ผู้วิจัยดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูประจำชั้นระดับปฐมวัยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและโรงเรียนเอกชนในจังหวัดปทุมธานี ปราจันบุรี และสระแก้ว จำนวน 2,176 คน ครูประจำชั้นระดับปฐมวัยในโรงเรียนสังกัดมหาวิทยาลัย จังหวัดปทุมธานี จำนวน 22 คน ผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นของจังหวัดปทุมธานี ปราจันบุรี และสระแก้ว จำนวน 965 คน รวมประชากรทั้งหมด 3,163 คน

กลุ่มตัวอย่างใช้ในการวิจัย คือ ครูประจำชั้นระดับปฐมวัยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและโรงเรียนเอกชนจังหวัดปทุมธานี ปราจันบุรี และสระแก้ว ครูประจำชั้นระดับปฐมวัยในโรงเรียนสังกัดมหาวิทยาลัย จังหวัดปทุมธานี ผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นของจังหวัดปทุมธานี ปราจันบุรี และสระแก้วโดยผู้วิจัย กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1992 อ้างถึงใน วรณิ แกมเกต, 2551) เมื่อทราบขนาดของประชากร และกำหนดให้ความคลาดเคลื่อนเท่ากับ 0.05 และระดับความเชื่อมั่น 95% ได้จำนวนขนาดกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 839 คน โดยแยกเป็น 3 จังหวัด คือ จังหวัดปทุมธานี ปราจันบุรี และสระแก้ว ตามสัดส่วนของประชากร ดังแสดงในตารางที่ 1 และทำการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Sampling)

ตารางที่ 1 ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

จังหวัด	ประชากร	ตัวอย่าง
ปทุมธานี	1,324	297
ปราจีนบุรี	896	269
สระแก้ว	943	273
รวม	3,141	839

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือวิจัยที่ใช้เป็นแบบสอบถามปลายเปิดที่สอบถามเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ระดับปฐมวัย แบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นข้อคำถามแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ส่วนที่ 2 สภาพและปัญหาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ค่านิยมหลัก 12 ประการ ระดับปฐมวัยมีลักษณะเป็นข้อคำถามปลายเปิด

ส่วนที่ 3 สภาพและปัญหาการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ระดับปฐมวัย มีลักษณะเป็นข้อคำถามปลายเปิด

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีขั้นตอนดังนี้

1) ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดประสบการณ์และการประเมินผลระดับปฐมวัย การเรียนรู้ด้านคุณธรรมจริยธรรม การปลูกฝังค่านิยม หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2546 และเอกสารเกี่ยวกับค่านิยมหลัก 12 ประการ

2) สร้างเครื่องมือวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ระดับปฐมวัย

3) นำเครื่องมือที่สร้างเรียบร้อยแล้วส่งให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบเพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์การวิจัย (IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญให้ปรับปรุงภาษาที่ใช้ในข้อคำถาม ให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น

4) นำเครื่องมือที่ปรับปรุงแล้วไปทดลอง (Tryout) กับกลุ่มครูประจำชั้นระดับอนุบาลที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach, 1951 อ้างถึงใน ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2538) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ 0.95

5) ตรวจสอบความถูกต้องของข้อความในแบบสอบถามอีกครั้งก่อนนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลจริง

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2558 โดยส่งแบบสอบถามไปทางไปรษณีย์สำหรับโรงเรียนจังหวัดปราจีนบุรี และจังหวัดสระแก้ว และเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองสำหรับโรงเรียนในจังหวัดปทุมธานี

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลทั่วไปที่ได้จากส่วนที่ 1 วิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงบรรยาย ได้แก่ ความถี่ และร้อยละ สำหรับข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามปลายเปิด ในส่วนที่ 2 และ 3 ผู้วิจัยวิเคราะห์โดยวิธีวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย

1. สภาพและปัญหาด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ค่านิยมหลัก 12 ประการของครูปฐมวัย พบว่า ครูส่วนใหญ่ไม่ได้จัดประสบการณ์การเรียนรู้เกี่ยวกับค่านิยมหลัก 12 ประการให้แก่เด็กเป็นการเฉพาะ ไม่มีการจัดหน่วยการเรียนรู้ในหัวเรื่องค่านิยมหลัก 12 ประการ แต่ครูจะบูรณาการค่านิยมหลัก 12 ประการเข้าไปในกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันของเด็ก รายละเอียดปรากฏในตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ค่านิยมหลัก 12 ประการของครูปฐมวัย

ค่านิยม	วิธีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้
1) มีความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์	1) การเข้าแถวเคารพธงชาติ 2) การสวดมนต์หน้าเสาธงและก่อนนอนพักผ่อนตอนกลางวัน 3) การสอดแทรกคำอธิบายให้รักพระมหากษัตริย์และพระราชาธิปไตยในการจัดประสบการณ์หน่วยวันพ่อและวันแม่
2) ซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน มีอุดมการณ์ในสิ่งที่ดีงามเพื่อส่วนรวม	1) การเล่านิทานที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ให้เด็กฟัง 2) การบอกหรือเตือนให้เด็กอดทน รอคอยในการทำกิจกรรมต่างๆ เช่น การเล่นเกมเล่นสนาม การเข้าแถว อดทนต่ออากาศที่ร้อน เป็นต้น 3) การบอกให้เด็กที่มีอายุมากกว่าหรือเรียนอยู่ระดับสูงกว่า ได้แก่ อนุบาล 2 หรือ อนุบาล 3 แบ่งปันหรือเสียสละขนม ของเล่น เครื่องเล่นให้น้องทานหรือได้เล่นก่อน

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ค่านิยม	วิธีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้
3) กตัญญูต่อพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูบาอาจารย์	1) การฝึกหัดให้เด็กช่วยเหลืองานง่าย ๆ ในห้องเรียน เช่น ช่วยเก็บของเล่นของใช้เข้าที่ ช่วยเช็ดโต๊ะ ช่วยทำความสะอาดห้อง และอุปกรณ์ต่าง ๆ และสอนให้เด็กช่วยเหลืองานบ้านง่าย ๆ เมื่ออยู่บ้าน เช่น เรียงรองเท้า กรอกน้ำใส่กระบอก เป็นต้น 2) ครูระบุว่าเรื่องของความกตัญญูเป็นเรื่องยาก ไม่สามารถทำให้เกิดได้ในวัยเด็ก และเป็นสิ่งที่พ่อแม่ควรมีบทบาทในการปลูกฝังมากกว่าเป็นบทบาทของครู
4) ใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียนทั้งทางตรงและทางอ้อม	1) ครูใช้คำถามในขณะที่จัดกิจกรรมให้แก่เด็ก เช่น การถามคำถามภายหลังเล่านิทานจบ การใช้คำถามเพื่อเด็กเกิดความสงสัย 2) ครูเปิดโอกาสให้เด็กซักถาม 3) ครูมอบหมายให้เด็กไปหาคำตอบจากผู้ปกครอง เช่น มดเป็นแมลงหรือไม่ 4) ปัญหาที่ครูพบในปัจจุบันคือ เด็กไม่ค่อยสนใจเรียน ขี้เกียจทำการบ้าน ห่วงเล่น เด็กบางคนติดเกมคอมพิวเตอร์ หรือเกมในโทรศัพท์เคลื่อนที่หรือแท็บเล็ต เป็นต้น
5) รักษาวัฒนธรรม ประเพณีไทยอันงดงาม	1) ครูสอน บอก และเตือนให้เด็กยกมือไหว้เพื่อทำความเคารพพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครู ผู้ใหญ่ รวมถึงการไหว้เพื่อขอบคุณและขอโทษ 2) ครูจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะโดยการบูรณาการท่ารำไทยง่ายๆ ให้เด็ก 3) ครูจัดประสบการณ์ในหน่วยการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับเทศกาลต่าง ๆ เช่น วันขึ้นปีใหม่ วันสงกรานต์ วันเข้าพรรษา วันพ่อ วันแม่ และวันลอยกระทง เป็นต้น
6) มีศีลธรรม รักษาความสัตย์ หวังดีต่อผู้อื่น เผื่อแผ่และแบ่งปัน	1) ครูสอน บอกให้เด็กเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ แบ่งปันของเล่นให้เพื่อน 2) ครูเล่านิทานที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการกระทำที่ผิดศีลธรรม อาทิ เช่น การพุดปด การขโมยของผู้อื่น การทำร้าย รังแกผู้อื่น และเล่าถึงผลเสียของการกระทำเช่นนั้น พร้อมกำชับให้เด็กพุดความจริง เก็บของได้ให้คืนเจ้าของ เล่นกันดี ๆ และให้กระทำแต่ความดี
7) เข้าใจเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขที่ถูกต้อง	1) ครูจัดให้มีการเลือกหัวหน้ากลุ่ม หัวหน้าห้อง 2) โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมเลือกตั้งหัวหน้านักเรียน หรือประธานนักเรียน โดยกิจกรรมนี้ขึ้นอยู่กับแนวคิด/นโยบายของผู้บริหาร

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ค่านิยม	วิธีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้
8) มีระเบียบวินัย เคารพกฎหมาย ผู้น้อยรู้จักเคารพผู้ใหญ่	<ol style="list-style-type: none"> 1) ครูสอนให้เด็กไหว้พ่อแม่ผู้ปกครองและครูทุกเช้าเมื่อมาโรงเรียน และทักเย็นเมื่อกลับบ้าน 2) ครูบอก เตือน กำชับให้เด็ก ๆ เข้าแถวให้เป็นระเบียบ และปฏิบัติตามกฎกติกาของห้องเรียน 3) ครูจัดประสบการณ์ในหน่วยคมนาคม และเตือนให้เด็กเคารพกฎจราจร
9) มีสติรู้ตัว รู้คิด รู้ทำ รู้ปฏิบัติตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว	<ol style="list-style-type: none"> 1) ครูจัดให้เด็กนั่งสมาธิหลังการสวดมนต์ในตอนเช้าและจัดให้นั่งสมาธิก่อนการนอนพักผ่อนตอนกลางวัน
10) รู้จักดำรงตนอยู่โดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รู้จักออมไว้ใช้เมื่อยามจำเป็น มีไว้พอกินพอใช้ ถ้าเหลือก็แจกจ่ายจำหน่าย และพร้อมที่จะขยายกิจการเมื่อมีความพร้อม เมื่อมีภูมิคุ้มกันที่ดี	<ol style="list-style-type: none"> 1) บางโรงเรียนมีนโยบายใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารงานและในการจัดการเรียนการสอน ครูที่อยู่ในโรงเรียนดังกล่าวจะจัดหน่วยการเรียนรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงขึ้นโดยเฉพาะ 2) ครูจัดกิจกรรมการออมเงินให้แก่เด็ก โดยขอความร่วมมือจากผู้ปกครองในการสนับสนุนให้เด็กออมเงินอย่างน้อยสัปดาห์ละ 20 บาท 3) ครูจัดกิจกรรมปลูกผัก และนำมาผักที่เด็กช่วยกันปลูกมาใช้ในการจัดกิจกรรมประกอบอาหาร (Cooking)
11) มีความเข้มแข็งทั้งทางร่างกายและจิตใจ ไม่ยอมแพ้ต่ออำนาจใฝ่ต่ำหรือกิเลส มีความละอายเกรงกลัวต่อบาปตามหลักของศาสนา	<ol style="list-style-type: none"> 1) ครูเล่านิทานและระบุให้เด็กทราบว่า การกระทำอะไรบ้างที่เป็นบาป เช่น การขโมยของผู้อื่น การพูดปด เป็นต้น
12) คำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวมและของชาติมากกว่าผลประโยชน์ของตนเอง	<ol style="list-style-type: none"> 1) ครูจัดกิจกรรมกีฬา และสอน บอกให้เด็กทำหน้าที่ที่ตนรับผิดชอบให้ดีที่สุดเพื่อจะได้ทำให้สีของตนเองได้รับชัยชนะในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านการเชียร์ ด้านการแข่งขันกีฬา ด้านการเดินพาเรด เป็นต้น 2) ครูเตือนให้เด็กระมัดระวังตนเองในการกระทำต่าง ๆ เพื่อไม่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ตนเองและผู้อื่น เช่น เตือนให้เล่นดี ๆ ไม่เล่นรุนแรง ไม่ปาของ เป็นต้น

2. สภาพและปัญหาด้านการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการของครูปฐมวัย พบว่า ครูทุกคนใช้วิธีการสังเกตพฤติกรรมเด็กเกี่ยวกับค่านิยมหลัก 12 ประการ โดยการสังเกตพฤติกรรมนี้จะเป็นการสังเกตในภาพรวม ๆ และเป็นการสังเกตผ่านกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน การประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการจึงไม่ครบทุกด้าน และไม่สามารถระบุเป็นค่าระดับคะแนนที่ชัดเจนได้ นอกจากนี้ครูส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจและไม่สามารถสร้างกฎเกณฑ์การให้คะแนน (Scoring Rubrics) ในการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการได้ ดังนั้น การประเมินพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับ ค่านิยมหลัก 12 ประการ จึงระบุได้เพียงเด็กทำได้ ทำไม่ได้ เท่านั้น รายละเอียดดังปรากฏในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 การประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการของครูปฐมวัย

ค่านิยม	วิธีการประเมิน
1) มีความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์	1) สังเกตการเข้าแถวเคารพธงชาติ 2) สังเกตการสวดมนต์หน้าเสาธงและก่อนนอนพักผ่อนตอนกลางวัน 3) สังเกตการพูดของเด็กเกี่ยวกับพระมหากษัตริย์และพระราชาินี
2) ซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน มีอุดมการณ์ในสิ่งที่ดีงามเพื่อส่วนรวม	1) สังเกตการฟังนิทานและสังเกตการปฏิบัติตนด้านความซื่อสัตย์ในชีวิตประจำวันของเด็ก 2) สังเกตการอดทน รอคอยในการทำกิจกรรมต่างๆ ของเด็ก 3) สังเกตการแบ่งปันหรือเสียสละขนม ของเล่น เครื่องเล่นของเด็ก
3) กตัญญูต่อพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูบาอาจารย์	1) สังเกตการช่วยเหลืองานในห้องเรียนของเด็ก 2) ถามพ่อแม่ ผู้ปกครองเกี่ยวกับพฤติกรรมช่วยเหลืองานบ้าน
4) ใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียนทั้งทางตรงและทางอ้อม	1) สังเกตการตอบคำถามของเด็ก 2) สังเกตการซักถามของเด็ก 3) สังเกตและตรวจคำตอบที่เด็กหามาได้
5) รักษาวัฒนธรรมประเพณีไทยอันงดงาม	1) สังเกตการไหว้เพื่อทำความเคารพ ขอบคุณและขอโทษของเด็ก 2) สังเกตการรำไทยของเด็ก 3) สังเกตความสนใจและการร่วมมือในกิจกรรมตามเทศกาลต่าง ๆ
6) มีศีลธรรม รักษาความสัตย์ ห่วงดีต่อผู้อื่น เผื่อแผ่และแบ่งปัน	1) สังเกตพฤติกรรมการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ แบ่งปันของเด็ก 2) สังเกตการฟังนิทานและการปฏิบัติตนในการทำความดีของเด็ก
7) เข้าใจเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขที่ถูกต้อง	1) สังเกตพฤติกรรมการเป็นผู้นำและผู้ตาม 2) สังเกตการยอมรับฟังเสียงข้างมาก

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ค่านิยม	วิธีการประเมิน
8) มีระเบียบวินัย เคารพ กฎหมาย ผู้น้อยรู้จักเคารพ ผู้ใหญ่	1) สังเกตการไหว้พ่อแม่ผู้ปกครองและครูอย่างสม่ำเสมอของเด็ก 2) สังเกตการเข้าแถว และการปฏิบัติตามกฎกติกาของห้องเรียน
9) มีสติรู้ตัว รู้คิด รู้ทำ รู้ปฏิบัติ ตามพระราชดำรัสของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว	1) สังเกตการนั่งสมาธิของเด็ก
10) รู้จักดำรงตนอยู่โดยใช้ หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ตามพระราชดำรัสของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รู้จักออมไว้ใช้เมื่อยามจำเป็น มีไว้พอกินพอใช้ ถ้าเหลือก็ แจกจ่ายจำหน่าย และพร้อมที่ จะขยายกิจการเมื่อมีความ พร้อม เมื่อมีภูมิคุ้มกันที่ดี	1) ตรวจสอบยอดเงินที่เด็กออม 2) สังเกตการให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมปลูกผัก และ กิจกรรมประกอบอาหาร (Cooking)
11) มีความเข้มแข็งทั้งทาง ร่างกายและจิตใจ ไม่ยอมแพ้ ต่ออำนาจใฝ่ต่ำหรือกิเลส มีความละเอียดเกรงกลัวต่อ บาปตามหลักของศาสนา	1) สังเกตการณ์ตั้งใจฟังนิทานของเด็ก 2) สังเกตพฤติกรรมการทำความดี และไม่กล้าทำความผิด
12) คำนึงถึงผลประโยชน์ของ ส่วนรวมและของชาติมากกว่า ผลประโยชน์ของตนเอง	1) สังเกตความมุ่งมั่น ตั้งใจในการทำหน้าที่ของเด็ก

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่องสภาพและปัญหาการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการระดับปฐมวัย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการระดับปฐมวัย ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยเห็นได้อย่างชัดเจนว่าครูประจำชั้นระดับปฐมวัยส่วนใหญ่เห็นความสำคัญของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เกี่ยวกับค่านิยมหลัก 12 ประการ แต่ไม่ทราบว่าวิธีการจัดประสบการณ์แบบใดที่จะทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้และก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอย่างถาวร ดังนั้นครูส่วนใหญ่จึงไม่มีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เกี่ยวกับค่านิยมหลัก 12 ประการให้แก่เด็กปฐมวัยอย่างจริงจัง แต่จะสอนสอดแทรกในชีวิตประจำวันของเด็กและเป็นการสอนที่ไม่เข้าใจความหมายของค่านิยมหลัก 12 ประการอย่างถ่องแท้ มีครูเพียงส่วนน้อยที่มีโอกาสได้เข้ารับการ

อบรมเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ค่านิยมหลัก 12 ประการ ส่วนใหญ่ครูใช้นิทานในการสอนค่านิยมหลักให้แก่เด็กและครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทุกคนระบุว่าสอนค่านิยมหลัก 12 ประการไม่ครบทุกประการ เพราะโรงเรียนยังมีกิจกรรมและรูปแบบการเรียนการสอนที่จำเป็นต้องเน้นให้เด็กสามารถอ่านออกเขียนได้เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ปกครองและเป็นไปตามนโยบายของผู้บริหารโรงเรียน อย่างไรก็ตามหลักในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่เด็กปฐมวัยนั้นควรยึดตามความต้องการและความสนใจของเด็ก เด็กควรได้รับประสบการณ์ตรงได้ลงมือปฏิบัติจริง ประสบการณ์ที่จัดให้แก่เด็กควรมีความหลากหลายโดยครูต้องมีการวางแผนการสอนที่ชัดเจน และมีการดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง (กุลยา ตันติผลลาชีวะ, 2542) ซึ่งครูส่วนใหญ่ไม่มีการดำเนินกิจกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ค่านิยมหลัก 12 ประการอย่างต่อเนื่อง จึงทำให้เด็กไม่เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับค่านิยมหลัก 12 ประการที่ชัดเจน

สำหรับการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการนั้น พบว่าครูส่วนใหญ่ใช้วิธีการสังเกตพฤติกรรม ซึ่งเป็นการสังเกตพฤติกรรมในภาพรวมที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน ครูขาดการวางแผนการประเมิน ขาดความรู้เกี่ยวกับการตั้งกฎเกณฑ์การให้คะแนน และไม่สามารถนำผลการประเมินมาใช้ในการพัฒนาเด็กได้อย่างเหมาะสม ข้อค้นพบนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของลักขมี ชุมภูธร (2550) ที่ระบุว่า การวัดและประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยนั้นครูมีระดับการปฏิบัติในด้านการวางแผนการประเมิน การดำเนินการตามแผนด้วยเทคนิควิธีต่าง ๆ และด้านการนำผลการประเมินมาพัฒนาอยู่ในระดับปานกลาง โดยการใช้เทคนิควิธีต่าง ๆ ในการประเมินจะเป็นด้านที่ได้ค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

จากข้อค้นพบเกี่ยวกับสภาพและปัญหาด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการระดับปฐมวัย แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่าค่านิยมหลัก 12 ประการเป็นสิ่งที่จำเป็นต้องปลูกฝังให้แก่เด็กตั้งแต่ปฐมวัย แต่ครูระดับปฐมวัยส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ จึงจำเป็นต้องพัฒนาครูให้มีความรู้ความเข้าใจในค่านิยมหลัก 12 ประการแต่ละประเด็น ส่งเสริมให้ครูสามารถหาวิธีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในเรื่องต่าง ๆ อย่างเหมาะสม รวมถึงการส่งเสริมให้ครูมีความรู้ความเข้าใจในการประเมินโดยสามารถออกแบบกฎเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินได้ และนำไปใช้ได้คล่องแคล่ว นำผลที่ได้มาพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีความก้าวหน้าในการสร้างค่านิยมหลัก 12 ประการในตนเองอย่างยั่งยืนสืบไป

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการจัดอบรมครูประจำชั้นระดับปฐมวัยในเรื่องของการจัดประสบการณ์เกี่ยวกับค่านิยมหลัก 12 ประการสำหรับเด็กปฐมวัยและการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการในเด็กปฐมวัยตามสภาพจริง
2. ควรมีการสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่ครูประจำชั้นระดับปฐมวัยเกี่ยวกับการประเมินตามสภาพจริงและการสร้างกฎเกณฑ์การให้คะแนน (Scoring Rubrics) เพื่อใช้ในการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ด้านต่างๆ ของเด็กปฐมวัย

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดประสบการณ์และการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการในเด็กปฐมวัยในพื้นที่อื่นๆ เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาด้านคุณธรรมจริยธรรมสำหรับเด็กปฐมวัย
2. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์ค่านิยมหลัก 12 ประการสำหรับเด็กปฐมวัย
3. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาเครื่องมือประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการในเด็กปฐมวัยตามสภาพจริง

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2539). การประเมินตามสภาพจริง. กรุงเทพฯ: ครูสภาลาดพร้าว.
- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2544). หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ: ครูสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). “การกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ.” **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาแห่งชาติ.
- กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2542). **ประสบการณ์วิชาชีพภาคปฏิบัติ**. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์. (2544). **การประเมินการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ: แนวคิดและวิธีการ**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2538). **เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สุวีริยาสาส์น.
- ลักขมี ชุมภูธร. (2550). **การศึกษาสภาพการวัดและประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3**. สุราษฎร์ธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- วรรณิ แกมเกตุ. (2551). **วิธีวิทยาการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมศักดิ์ ภูวิภาดาวรรณ. (2544). **การยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและการประเมินตามสภาพจริง**. พิมพ์ครั้งที่ 4. เชียงใหม่: The Knowledge Center.
- สุรศักดิ์ ปาเฮ. (2552). “เอกสารประกอบการประชุมสัมมนาทางวิชาการ การพัฒนาวิชาชีพครูสู่ยุคปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561)” **วารสารวิชาการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2**.
- สำนักโฆษก ทำเนียบรัฐบาล. (2557). **คสช. กำหนด 12 ค่านิยมหลักของคนไทย เพื่อสร้างสรรค์ประเทศไทยให้เข้มแข็ง**. สืบค้นจาก <http://www.thaigov.go.th/index.php/th/news1/item/84708-id84708.html>.

- อัญญารัตน์ เจริญพุดผิง. (2546). การพัฒนาแบบประเมินทักษะการอ่าน เขียน ของนักเรียนชั้น
ประถมศึกษา. คุรุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อุบล หอมชู. (2554). การพัฒนาแบบประเมินตามสภาพจริงในกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากการสอนแบบโครงงาน. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ.